



Inspectie van het Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

kinderWORLD i.s.m. De Delta

Kwaliteitsonderzoek

voorschoolse educatie

Datum vaststelling: 19 september 2018

Samenvatting

De inspectie heeft op 26 juni 2018 een onderzoek uitgevoerd naar de voorschoolse educatie op peuteropvang IKC (Integraal Kind Centrum) De Delta. De reden voor dit onderzoek is dat de gemeente waarin het kinderdagverblijf is gevestigd, meedoet aan een pilot. In deze pilot Herijken toezicht op voor- en voorschoolse educatie (vve) en kinderopvang onderzoeken we onder andere of de gemeente en de schoolbesturen zicht hebben op de kwaliteit van de locaties en of zij zorgen voor verbetering van de kwaliteit. Met locaties bedoelen we kinderdagverblijven en de groepen 1 en 2 van basisscholen. Daarom hebben we op meerdere locaties in de gemeente Almere een onderzoek uitgevoerd.

Wat gaat goed?

De pedagogisch medewerkers zorgen voor een fijne positieve sfeer in de groep. Zij hebben een uitnodigende houding naar zowel de peuters als de ouders of de verzorgers die meekomen. Deze zeggen tegen de inspectie dat de peuters heel graag naar de peutergroep gaan. De pedagogisch medewerkers vertellen op verschillende momenten aan de ouders hoe het gaat met hun kind, wat ze al kunnen en aan welk thema er gewerkt wordt.

Wat kan beter?

De pedagogisch medewerkers hebben geen doelen gesteld. Ze volgen de ontwikkeling van de peuters wel, maar ze kunnen niet vast stellen of, met alle inspanning die zij leveren, de achterstand voldoende is ingelopen.

De locatieleiding van peuteropvang IKC De Delta kan beter zicht krijgen op de kwaliteit en de effecten van de voorschoolse educatie op de groep. En daarnaast is het ook van belang dat zij samen met de pedagogisch medewerkers, aan de hand van een plan, verbeteringen doorvoert en vervolgens kijkt of deze effect hebben. Informatie daarover kan nog beter gedeeld worden met verschillende partners: ouders, hulpverleners en de gemeente bijvoorbeeld.

Vervolg

We sturen een afschrift van dit rapport naar de gemeente.

Kinderopvangorganisatie:
kinderWORLD

LRK-nummer: 107809813

Totaal aantal peuters aanwezig: 6,
waarvan 3 doelgroeppeuters

Inhoudsopgave

1.	Opzet van het kwaliteitsonderzoek	4
2.	Hoofdconclusie en vervolg	6
3.	Resultaten kwaliteitsonderzoek voorschoolse educatie	7
4.	Reactie van de houder	12

1. Opzet van het kwaliteitsonderzoek

De inspectie van het Onderwijs onderzoekt bij een aantal kinderopvangvoorzieningen met gesubsidieerde voorschoolse educatie en op enkele basisscholen met veel doelgroepkinderen in groep 1 en 2 de educatieve kwaliteit, de resultaten en de kwaliteitszorg van deze locaties. Zo ook op peuteropvang IKC De Delta.

Werkwijze

Wij vormen ons beeld van de kwaliteit door de praktijk van de voorschool te toetsen aan de standaarden uit het Onderzoekskader 2017 Voorschoolse educatie en primair Onderwijs. Wij hebben onderstaande standaarden onderzocht.

Standaarden voor de voorschool	Onderzocht
Ontwikkelingsproces	
OP1 Aanbod	•
OP2 Zicht op ontwikkeling	•
OP3 Pedagogisch-educatief handelen	•
OP4 (Extra) ondersteuning	•
OP6 Samenwerking	•
Resultaten voorschoolse educatie	
OR1 Ontwikkelingsresultaten	•
Kwaliteitszorg en ambitie	
KA1 Kwaliteitszorg	•
KA2 Kwaliteitscultuur	•
KA3 Verantwoording en dialoog	•

Onderzoeksactiviteiten

We hebben observaties uitgevoerd van de pedagogisch-educatieve praktijk in de groep, documenten geanalyseerd, gesprekken gevoerd met ouders, pedagogisch medewerkers, HBO-coach en locatiemanager. Aan het eind van de onderzoeksdag hebben wij de resultaten van het onderzoek besproken met de locatiemanager en de pedagogisch medewerkers. Ook daarbij waren van basisschool IKC De Delta de directeur, de interne begeleider, de leraren en een vertegenwoordiger van het bestuur.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan de waarderingen, de conclusie en het vervolgtoezicht. Hoofdstuk 3 gaat verder in op de resultaten van het onderzoek op de onderzochte standaarden. In hoofdstuk 4 is de reactie van de houder op het onderzoek en het rapport opgenomen.

Legenda

.....

Waarderingen zoals ze in de rapportages worden weergegeven:

K Kan beter

V Voldoende

G Goed

.....

2 . Hoofdconclusie en vervolg

In dit hoofdstuk beschrijven we de hoofdconclusie en geven we de afzonderlijke waarderings weer per standaard op peuteropvang IKC De Delta.

Conclusie

De kwaliteit van de voorschoolse educatie van de peuteropvang is op de meeste onderdelen van voldoende niveau. Tegelijkertijd zien wij mogelijkheden voor verbetering van de kwaliteit.

De peuteropvang biedt de (doelgroep)peuters een warm pedagogisch klimaat. Ze hebben veel aandacht en begrip voor de ontwikkeling van de peuters. Ze bieden ook activiteiten en werkjes aan en zorgen door hun groepsindeling dat de educatieve activiteiten zo veel mogelijk ten goede komen aan de ontwikkeling van de peuters.

De ondersteuning en bewaking van de kwaliteit van de voorschoolse educatie vraagt op meerdere onderdelen versterking. Met name het doelgericht, planmatig en cyclisch werken aan het verbeteren van de kwaliteit kan verbeterd worden.

Context

KinderWORLD is vanaf 2012/2013 gestart met een IKC. Onder leiding van een locatiemanager werken in een IKC pedagogisch medewerkers en leraren als één team. Met ingang van augustus 2017 is het team van de peuteropvang gewijzigd. Niet alleen is de situatie in IKC De Delta voor de pedagogisch medewerkers nieuw, datzelfde geldt voor de locatieleider. Daarbij komt dat de huidige samenstelling van de peuter- en oudergroep veel professionele inspanning vraagt. De vaste samenwerkingsstructuur en het overleg met de school is nog niet van de grond gekomen zoals alle partijen dat zouden willen.

Het IKC is gevestigd in de multiculturele Stedenwijk. De peuters groeien voor een groot deel op in een niet Nederlandstalig gezin. Taalproblematiek, zoals een (zeer) geringe woordenschat komt veel voor.

Basisvoorwaarden voorschoolse educatie volgens de GGD

De GGD-toezichthouder heeft op 19 december 2017 de basisvoorwaarden voorschoolse educatie onderzocht. Uit dit onderzoek bleek dat de basisvoorwaarden geen tekortkomingen vertoonden.

3. Resultaten kwaliteitsonderzoek voorschoolse educatie

In dit hoofdstuk geven wij per kwaliteitsgebied de waarderingen en de resultaten van het onderzoek op peuteropvang IKC De Delta.

3.1. Ontwikkelingsproces

Ontwikkelingsproces	K	V	G
OP1 Aanbod		•	
OP2 Zicht op ontwikkeling		•	
OP3 Pedagogisch-educatief handelen		•	
OP4 (Extra) ondersteuning		•	
OP6 Samenwerking		•	

Het aanbod is gepland en in de inrichting van het lokaal is het thema herkenbaar

De inspectie ziet op het punt van 'aanbod' basiskwaliteit op de voorschool. De pedagogisch medewerkers kunnen zich nog verder ontwikkelen door doelgericht werken voorop te stellen. Zij gebruiken het programma Peuterplein en zorgen daarmee voor voldoende aanbod op het gebied van taal en rekenen en sociaal emotionele ontwikkeling. Het thema 'Huisdieren' is herkenbaar in het lokaal aanwezig en de pedagogisch medewerkers stimuleren de ouders ook om daaraan bij te dragen. In dit thema bijvoorbeeld door een knuffel- huisdier mee te geven. Ook is het thema herkenbaar in de activiteiten die de pedagogisch medewerkers met de peuters uitvoeren. De pedagogisch medewerkers maken een jaarplanning en vertalen dat in een week- en dagplanning. Daarbij kunnen zij gebruik maken van de ondersteuning van de HBO-coach. Afhankelijk van de samenstelling van de groep passen de medewerkers de doelen en daarmee de activiteiten aan. Sommige kinderen blijken bij binnenkomst nog niet toe te zijn aan deelname aan activiteiten. De wienperiode kan soms best geruime tijd duren, dat hebben de pedagogisch medewerkers dit eerste jaar op deze locatie ervaren. Het is van belang om om dat bij te houden en aan te geven dat bepaalde doelen door sommige peuters niet bereikt zijn en waarom niet. Dat maakt inzichtelijk dat er meer inspanning geleverd moet worden om toch ook deze peuters met behulp van het voorschoolprogramma hun achterstand zo veel mogelijk te laten inlopen.

De doelgroepeuters worden gevolgd en de observaties geven input voor afstemming

Het gemeentelijk vastgestelde instrument Peuterestafette en ook de

eigen observaties, ondersteund door een ander gestructureerd observatie instrument, zijn voor de pedagogisch medewerkers aanleiding om hun aanbod en doelen af te stemmen op de peuters. Dit instrument is, aldus de locatieleiding, een goede basis voor pedagogisch medewerkers om zich verder te ontwikkelen in het cyclisch en doelgericht handelen. Zij bespreken hun observaties twee keer in de peuterperiode met de ouders. Maar zoals de pedagogisch medewerkers zeggen: daar wachten we niet op. Ouders bevestigen dat ook in het gesprek met de inspectie. Zij geven aan dat ze vaak aanwijzingen krijgen of hulp bij de ontwikkeling van hun kind. Ook worden ze op de hoogte gesteld als er een kortdurend handelingsplan uitgevoerd wordt.

Het pedagogisch handelen is een compliment waard, nu aandacht voor het educatieve handelen

Hoewel de pedagogisch medewerkers pas sinds kort samenwerken creëren zij een stabiele, veilige en warme omgeving, voor peuters die dat echt nodig hebben. Ook de ouders nemen daar iets van mee, zij voelen zich vrij om vragen te stellen over hun kind en ook over de opvoeding. Daarmee ligt er een mooie basis om verder aan de slag te gaan met de voorschoolse educatie.

Het educatieve handelen zal sterker worden als de doelen die de pedagogisch medewerkers willen bereiken met de peuters steeds leidend zijn voor de keuze van de activiteiten. Ook is het goed als dezelfde kwaliteit die de inspectie ziet in de tutoractiviteiten zoveel mogelijk in de groep wordt ingezet.

Sterke elementen van de tutorinteractie waren bijvoorbeeld: kleine groep/individueel, echte aandacht, uitnodigende vragen stellen, ruimte geven voor een (talige) reactie van de peuter (professionele terughoudendheid), openstaan voor de eigen interpretatie van de peuter en dat licht bijsturen, richting doel.

Kinderen die dat nodig hebben krijgen extra (externe) ondersteuning

In Stedenwijk functioneert een hecht netwerk van jeugdhulpverlening. Daarin zijn bijvoorbeeld vertegenwoordigd de JGZ, de Integrale Vroeghulp, maar ook logopedie. Er zijn korte lijnen tussen de peuteropvang en de hulpverlenende organisaties. Advies aan en verwijzing van ouders komt vaak voor. De pedagogisch medewerkers vinden het belangrijk dat de ouders over de externe hulp die zij krijgen vertellen wat er op de peuteropvang ondersteunend kan werken voor hun kind. Zij vragen de ouders daar dan ook naar.

De samenwerking van de peuteropvang met de interne begeleider van de school wordt nu gerealiseerd door zorgoverleggen en individuele besprekingen op aanvraag. Beide partijen willen daar echt graag mee verder, bijvoorbeeld door structureel overleg en deelname van de pedagogisch medewerkers aan studiebijeenkomsten.

Een warme overdracht naar de basisscholen

Voor de doelgroepeuters en de zorgpeuters hanteren de pedagogisch medewerkers Peuterestafette. Daarnaast vindt er ook

warme overdracht plaats naar de basisscholen waar de peuters naar toe gaan. Voor groep 1 van De Delta sluit het programma van de peuters goed aan bij het programma dat in de basis gebruikt wordt bij de kleuters.

De informatie over de ontwikkeling van de peuters is voldoende. De ouders hebben daarover contact met de pedagogisch medewerkers al tijdens de intake en tijdens twee 10 minuten gesprekken. Ook worden de handelingsplannen die er gemaakt zijn of de externe hulp structureel besproken met de ouders.

Het betrekken van de ouders gebeurt nog in beperkte mate. De pedagogisch medewerkers informeren de ouders over de thema's, en zij geven een thema brief mee, en soms sluiten ze een thema juist af met de ouders.

De peuteropvang heeft wel het verlangen om VVE-Thuis te kunnen inzetten: dat levert bij elk thema voor de ouders een diepere inijk in hoe zij zelf effectief kunnen zijn voor de ontwikkeling van hun kind. Als belangrijke stap zou de directie van de peuteropvang de kenmerken van de ouderpopulatie scherp in beeld kunnen brengen om daar vervolgens het ouderbeleid op af stemmen. Ook het inschakelen van andere partners, zoals de bibliotheek is daarbij denkbaar.

3.2. Resultaten voorschoolse educatie

Resultaten voorschoolse educatie	K	V	G
OR1 Ontwikkelingsresultaten	●		

De houder heeft in het pedagogisch beleidsplan geen doelen geformuleerd over de voorschoolse educatie voor de peuters die aan haar zijn toevertrouwd, waardoor het niet duidelijk is waaraan de peuters moeten voldoen. De individuele resultaten van de doelgroepeuters zijn nog niet naast elkaar gelegd en het ontbreekt nog aan zicht op hoeveel de peuters eigenlijk groeien. Dat komt omdat de resultaten niet worden gekoppeld aan de doelen die peuteropvang IKC De Delta stelt voor de peuters. Dit kan echt beter.

3.3. Kwaliteitszorg en ambitie

Kwaliteitszorg en ambitie	K	V	G
KA1 Kwaliteitszorg	•		
KA2 Kwaliteitscultuur		•	
KA3 Verantwoording en dialoog	•		

Zorg voor een stevige kwaliteitscyclus

De cyclus van kwaliteitszorg moet nog verder worden opgebouwd. Wat het belangrijkste verbeterpunt is voor de peuteropvang is dat de houder verduidelijkt hoe zij de kwaliteit bewaakt. Dat gaat vooral om hoe zij zicht houdt op of de doelen bereikt worden en hoe zij er voor zorgt dat de peuters zich ontwikkelen. Dat staat slechts ten dele beschreven in het pedagogisch beleidsplan. Het betekent niet alleen dat de leidinggevende regelmatig vaststelt hoe de pedagogisch medewerkers de educatie afstemmen op wat de peuters nodig hebben. Het gaat er ook om dat de leidinggevende vaststelt of de doelen van de educatie behaald worden. Lopen de peuters inderdaad hun achterstand in? Of kan de voorschool alleen wat zeggen over hoe zij zich ontwikkelen? Daarnaast is het belangrijk dat de voorschool vaststelt welke doelen zij wil bereiken met ouderbetrokkenheid en of zij deze behaalt. Deze en andere evaluaties vormen de basis voor verbeteringen. En daarmee is de kwaliteitscyclus (plannen, uitvoeren, controleren, evaluaeren) rond.

Er is een hoge bereidheid om te verbeteren

De pedagogisch medewerkers zijn op verschillende gebieden geschoold in voorschoolse educatie. Ze willen graag verder, met scholing, maar misschien nog eerder met het 'ingroeien' in deze voor hen geheel nieuwe voorschoolse educatie situatie. Ten dele loopt dat gelijk op met de ondersteuning door de HBO-coach vanuit de gemeente Almere. Zij geven daarnaast aan behoefte te hebben aan uitwerkingstijd van bijvoorbeeld themaplanningen. De leidinggevende van de voorschool wil zich graag verder ontwikkelen op wat voor-en vroegschoolse educatie in de Stedenwijk van haar vraagt en kijkt er naar uit om de samenwerking met basisschool IKC De Delta te versterken en uit te bouwen.

De verantwoording naar buiten kan beter

De houder verantwoordt zich over het aantal doelgroepeuters dat zij opvangt. Van een verantwoording over het gevoerde vve-beleid en over wel of niet behaalde doelen is echter nog geen sprake. Positief is dat de pedagogisch medewerkers de ouders informeren over de activiteiten die plaatsvinden onder andere via de themanieuwsbrief.

Daarnaast bevaart kinderWORLD de ouders jaarlijks over hun mening over het kinderdagverblijf.

4. Reactie van de houder

Hieronder geeft de houder een reactie op de uitkomsten van het onderzoek en geeft de houder aan hoe ze hier mee aan de slag gaat.

Samenwerking met basisschool De Driemaster

In het nieuwe schooljaar worden de zorgbesprekingen meer vast gelegd.

Beide pedagogische medewerkers gaan in het schooljaar 2018/2019 een teamcursus volgen met alle leerkrachten.

Planmatig en opbrengstgericht werken

De pedagogisch medewerkers werken met een themaplanning hierin wordt het groepsplan vastgelegd en worden ook de niveaus vastgelegd.

De doelgerichte activiteiten uit de themakaternen van Peuterplein zijn leidend. De (SLO-)doelen uit deze themakaternen komen overeen met de Dorr-doelen.

- Van alle kinderen wordt, op vastgestelde leeftijden, bijgehouden op welk niveau zij de Dorr-doelen beheersen.

Ouderbetrokkenheid

Een groot probleem voor de pedagogisch medewerkers is de anderstaligheid van de meeste ouders, zowel in de voorlichting als in het dagelijkse contact.

- De pedagogisch medewerkers gaan via een digitaal klassenbord informatie delen met de ouders. Hier kunnen alle ouders op inloggen. Daar wordt toestemming van ouders voor gevraagd. De ervaring is dat door beeldmateriaal te delen met ouders de betrokkenheid vergroot kan worden.

- Anderstalige ouders krijgen hierdoor ook de mogelijkheid om iemand voor een vertaling te vragen.

- Ouders worden gevraagd om spullen die bij het thema horen mee te nemen. Bijvoorbeeld: medicijndoosjes bij he thema ziek-zijn.

- Schooljaar 2018/2019 wordt samen met de school gekeken om hier nog meer aandacht aan te besteden en er wordt gekeken of bijvoorbeeld Samenspel of Opstapje in school gehouden kan worden.

Inspectie van het Onderwijs
Postbus 2730, 3500 GS Utrecht
T-algemeen 088 6696000
T-loket (voor vragen) 088 6696060

